# राज्यसेवा / सरळसेवा / आरोग्य विभाग

स्पर्धा परीक्षा

# चालू घडामोडी

( Special - Group B & C )

**ऑगष्ट - २०२५ ( मासिक )**

## महत्वाचे मुद्दे

- पुरस्कार
- विधेयक
- महत्वाच्या नियुक्त्या
- पोर्टल
- योजना सारांश
- महत्वाचे वन लाईनर
- महाराष्ट्र विशेष
- खेळ

स्पर्धा परिक्षा

## स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र

संचालक - सुरेश नारायण कुंभार

@mpscshorts +917720039454 www.mpscshort.in

## "ज्ञान भारतम मिशन"

हे भारत सरकारचे एक महत्त्वाकांक्षी उपक्रम आहे, ज्याचा उद्देश देशातील ज्ञान, संशोधन, नवोपक्रम आणि कौशल्य विकास यांना चालना देणे हा आहे.

- शैक्षणिक संस्थांमधील संशोधन व नवकल्पनांना प्रोत्साहन.
- डिजिटल शिक्षण, ई-लायब्ररी आणि ओपन नॉलेज प्लॅटफॉर्मचा विकास.
- ग्रामीण आणि शहरी भागातील विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण उपलब्ध करणे.
- भारताला **जागतिक ज्ञान केंद्र** बनवण्याचा प्रयत्न याद्वारे करण्यात येत आहे.
- सहभागी संस्था: केंद्र सरकार, राज्य सरकार, IITs, IIMs, NITs, विद्यापीठे व खासगी संस्था

हे मिशन शिक्षण, विज्ञान, तंत्रज्ञान, उद्योजकता आणि रोजगार या सर्व क्षेत्रांशी संबंधित आहे जेणेकरून ज्ञानाधिष्ठित अर्थव्यवस्था निर्माण होईल.

## 71 व्या राष्ट्रीय चित्रपट पुरस्कार - 2025

- पुरस्कार जाहीर: 1 ऑगस्ट 2025; फीचर, नॉन-फीचर,
- सर्वोत्कृष्ट फीचर फिल्म: 12th Fail
- भाषा-विशेष फिल्म्स: Shyamchi Aai, Kathal, Bhagavanth Kesari, Kandeelu – The Ray of Hope.
- "God, Vultures and Human" हिला सर्वोत्तम डॉक्यूमेंट्री पुरस्कार, IIMA व NID

| क्र. | पुरस्काराचा प्रकार | विजेता / चित्रपट |
|---|---|---|
| 1 | सर्वोत्कृष्ट अभिनेता | शाहरुख खान ("Jawan") आणि विक्रांत मेस्सी ("12th Fail") |
| 2 | सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्री | राणी मुखर्जी ("Mrs Chatterjee Vs Norway") |
| 3 | सर्वोत्कृष्ट मराठी चित्रपट | *श्यामची आई* ("Shyamchi Aai") |
| 4 | सर्वोत्कृष्ट हिंदी चित्रपट | *कथल* ("Kathal") |
| 5 | सर्वोत्कृष्ट डॉक्यूमेंट्री | *God Vulture and Human* |

- उंची वाढविण्याच्या वादावरून सध्या चर्चेत असलेले 'अलमट्टी धरण' कृष्णा नदीवर आहे.
- AI इम्पॅक्ट समिट 2026 भारत देशात आयोजित केले जाणार आहे.
- AI आधारित रस्ता सुरक्षा प्रकल्प करणारे देशातील पहिले राज्य उत्तर प्रदेश ठरले आहे.
- भारतीय सैन्याने दिव्य- दृष्टी हा सराव सिक्कीम राज्यात आयोजित केला आहे.
- अलिकडेच जगातील सर्वात मोठा 8.8 तीव्रतेचा भूकंप रशिया देशात झाला आहे.
- वर्ल्ड चॅम्पियन्स लीग ऑफ लिजेंड्स 2025 चे विजेतेपद दक्षिण आफ्रिका देशाने जिंकले आहे.
- महाराष्ट्र राज्याचे कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे यांना पदावरून हटवून त्यांच्या जागी दत्तात्रय भरणे यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे तर नवीन क्रीडा आणि अल्पसंख्यांक मंत्री म्हणून माणिकराव कोकाटे यांची त्या जागी नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- अमेरीका देशाने भारतावर रशियन संरक्षण आणि ऊर्जा वस्तू खरेदी केल्याबद्दल भारतीय आयातीवर आधी २५% कर तर आता 50 % दंड आकारण्याची घोषणा केली.
- चीन तिबेटमधील यारलुंग झांगबो नदीवर 60,000 मेगावॅटचा जलविद्युत प्रकल्प बांधत आहे.
- भारताने जर्मनी देशाशी हायड्रोजन विकासासाठी सामंजस्य करार (MOU) केला आहे.

## राष्ट्रपती राजवट: 2025 संदर्भात

**"मणीपुर" राष्ट्रपती राजवट** - 13 फेब्रुवारी 2025 पासून लागू; 13 ऑगस्ट 2025 पासून आणखी 6 महिने म्हणजे 13 फेब्रुवारी 2026 पर्यंत वाढविण्यात आली.

**संविधानाचा कलम 356** (Article 356) या अंतर्गत, जेव्हा राज्य सरकार संविधानानुसार कार्यान्वित होऊ शकत नाही — उदा. विधिमंडळ काम करत नाही, कायदेशीर आणि प्रशासकीय यंत्रणा बिघडली असल्याचे राज्यपालाने राष्ट्रपतींना सांगितले — तेव्हा राष्ट्रपती राजवट लागू करता येते.

- **कार्यवाहीची रूपरेषा**: राज्याचे कार्यकारी कार्यालय (मुख्यमंत्री व मंत्रिमंडळ) तातडीने विलुप्त केले जाते.
- **विधानसभा** निलंबित किंवा विघटन केली जाते. प्रशासकीय नियंत्रण थेट केंद्राने (संयुक्त सरकार) राज्यपालाद्वारे सांभाळले जाते.
- **कायदेशीर मर्यादा**: सुरुवातीला **6 महिन्यांसाठी** लागू केले जाऊ शकते; त्यानंतर संसदेद्वारे प्रत्येक टप्प्यात वाढवता येते, परंतु एकूण कालावधी **3 वर्षांच्या** आतच मर्यादित असतो. जास्त गोष्टीचा विस्तार केवळ राष्ट्रीय आणीबाणी स्थितीत किंवा इलेक्शन कमीशनेल साठीच्या आदेशानुसार शक्य असतो.

**महत्वपूर्ण न्यायिक निर्णय**: सुप्रीम कोर्टाच्या **S. R. Bommai वि. भारत संघ** (1994) या निर्णयामुळे कलम 356 चा गैरवापर कमी झाला. त्यानंतरपासून न्यायालयाने या कलमाच्या वापरामध्ये सशर्तता आणली.

- गोवा राज्याने प्रत्येक घरात हाय-स्पीड इंटरनेट पुरवण्यासाठी 'हर घर फायबर' उपक्रम सुरू केला आहे.
- अलीकडेच ऑस्ट्रेलिया देशातील पहिले स्वदेशी ऑर्बिटल रॉकेट 'एरिस' चाचणी उडाणात उड्डाण केल्यानंतर 14 सेकंदात कोसळले.
- गानसम्राज्ञी लता मंगेशकर पुरस्कार 2025 ने भीमराव पांचाळे यांना सन्मानित करण्यात आले.
- राज कपूर जीवनगौरव पुरस्कार 2024 ने अनुपम खेर यांना सन्मानीत करण्यात आले.
- स्व. राज कपूर विशेष योगदान पुरस्कार 2024 ने काजोल देवगण यांना सन्मानित करण्यात आले.
- चित्रपती कै. व्ही. शांताराम जीवनगौरव पुरस्कार 2024 ने महेश मांजरेकर यांना सन्मानित करण्यात आले.
- ऑपरेशन मुस्कान-इलेव्हन १ जुलै ते ३१ जुलै २०२५ या कालावधीत तेलंगणा राज्यात पार पडले.
- पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी आणि शहरांना अधिक शाश्वत बनवण्यासाठी गुरुग्राममध्ये मातृ वन प्रकल्प सुरू करण्यात आला आहे.
- नुकतेच उत्तराखंड राज्यात ढगफूटी होऊन अनेक नागरिकांचा मृत्यू झाला आहे.
- सारा तेंडुलकर ऑस्ट्रेलियाच्या 1140 कोटी रुपये पर्यटन मोहिमेची ब्रँड अँबेसिडर बनली आहे त्या मोहिमेचे नाव Come and Say G'Day आहे.
- भारत सरकारने ‘वन डिस्ट्रिक्ट, वन प्रॉडक्ट’ (ODOP) उपक्रमांतर्गत 27 राज्यात "प्रधानमंत्री एकता मॉल्स" उभारण्यास मान्यता दिली.
- परदेशात सर्वाधिक क्रिकेट कसोटी सामने जिंकणारा पहिला भारतीय खेळाडू मोहम्मद सिराज (12 सामने) बनला आहे.( परदेशात स  र्वाधिक सामने जिंकण्याचा विक्रम अगोदर MS धोनी (11 सामने ) यांच्या नावावर होता, जो नुकतेच मोहम्मद सिराजने तोडला आहे. )
- भारतीय टपाल विभागाने 'रजिस्टर्ड पोस्ट सेवा' 1 सप्टेंबर 2025 पासून बंद करण्याचा निर्णय घेतला आहे. भारतात 'रजिस्टर्ड पोस्ट सेवा' कधी सुरु झाली होती.1854 (ब्रिटिश राजवट)
- अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी भारतावरचा आयात कर 25% वरून 50% पर्यंत वाढवला आहे.
- अलीकडेच जम्मु काश्मीर या ठिकाणी "ऑपरेशन खगल" राबवण्यात आले आहे.
- जागतिक कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) शहर निर्देशांक 2025 मध्ये सिंगापूर शहर अव्वल स्थानावर आहे.

## ( पहिला ) - **एम.एस. स्वामिनाथन अन्न आणि शांती पुरस्कार.**

- पहिला M.S. स्वामिनाथन अन्न आणि शांती पुरस्कार नायजेरियाचे वैज्ञानिक **प्रो. अडेमोला अ. अडेनले** यांना नवी दिल्लीत झालेल्या स्वामिनाथन शताब्दी आंतरराष्ट्रीय परिषदेत प्रदान करण्यात आला. हा नवा आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार M.S. Swaminathan Research Foundation (MSSRF) आणि The World Acad emy of Sciences (TWAS) यांच्या सहकार्याने सुरू करण्यात आला असून उद्घाटन समारंभात पंतप्रधानांनी पहिला पुरस्कार प्रदान केला.

**पुरस्काराचा सारांश**

- M.S. स्वामिनाथन अन्न आणि शांती पुरस्काराचा उद्देश विकसनशील देशांतील व्यक्तींना सन्मानित करणे आहे, ज्यांनी अन्न-सुरक्षा, हवामान न्याय आणि वंचित समुदायांसाठी समता व शांततेसाठी विज्ञान, धोरण, तळागाळातील काम किंवा क्षमता-वृद्धीद्वारे उल्लेखनीय योगदान दिले आहे.
- हा पुरस्कार स्वामिनाथन यांच्या वारशाचा गौरव करतो; पुरस्काराची घोषणा स्वामिनाथन शताब्दी आंतरराष्ट्रीय परिषदेदरम्यान करण्यात आली, ज्यात “अन्न” आणि “शांती” यांचा घनिष्ठ संबंध अधोरेखित करण्यात आला.

**पहिला पुरस्कारार्थी: प्रो. अडेनले**

- प्रो. अडेमोला अ. अडेनले यांना नायजेरियामध्ये भूक कमी करणे, अन्न-सुरक्षा वाढवणे आणि हवामान- उन्नत करणे या कार्यासाठी पहिला पुरस्कार देण्यात आला.
- ते नायजेरियाच्या केंद्र सरकारच्या कृषी मंत्रालयात कृषी नवप्रवर्तन विषयक वरिष्ठ विशेष सल्लागार म्हणून कार्यरत असून त्यांच्या कामाचा केंद्रबिंदू ग्रामीण-वंचित समुदायांचे सक्षमीकरण, जैवविज्ञान, नूतनीकरणीय ऊर्जा आणि सार्वजनिक आरोग्याशी निगडित उपाययोजना आहेत.
- “हरित क्रांती”चे प्रणेते म्हणून ओळखले जाणारे प्रो. M.S. स्वामिनाथन यांच्या स्मरणार्थ हा पुरस्कार सुरू करण्यात आला असून त्यांच्या नावाचा हा सन्मान भारतातील अन्न-उत्पादन स्वावलंबनाकडे झालेल्या ऐतिहासिक प्रवासाची आठवण करून देतो.

**परीक्षाभिमुख तथ्ये**

- आयोजक संस्था: MSSRF + TWAS; व्याप्ती: विकसनशील देशांतील उल्लेखनीय योगदानकर्ते.
- पहिला पुरस्कारार्थी: नायजेरिया—प्रो. अडेमोला अ. अडेनले; क्षेत्र: अन्न-सुरक्षा, हवामान न्याय,सक्षमीकरण.
- स्थळ/प्रसंग: नवी दिल्ली, M.S. स्वामिनाथन शताब्दी आंतरराष्ट्रीय परिषद; प्रदान: पंतप्रधानांकडून.

# भारत देशाचे इतर देशांशी झालेले अलीकडील करार.

| क्र. | देशाचे नाव | कराराचे नाव | थोडक्यात स्पष्टीकरण |
|---|---|---|---|
| 1 | भारत – युनायटेड किंगडम (UK) | Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) | 24 जुलै 2025 रोजी हस्ताक्षर; 90% युके उत्पादने भारतात कमी करांवर; भारतीय निर्यातात वाढ अपेक्षित; ऑटो मतदानावर शून्यांतील कमी कर. |
| 2 | भारत – अमेरिका (USA) | Bilateral Trade Agreement (BTA) / Terms of Reference established | "Mission 500" अंतर्गत व्यापार दुप्पट करून $500 बिलियनपर्यंत नेण्याचे लक्ष्य; BTA वार्ता सुरू; ॲप्रिल 2025 मध्ये ToR जाहीर; कर-आडव्यत अडथळे कमी करण्याचा मसुदा. |
| 3 | भारत – सिंगापूर | Comprehensive Strategic Partnership deals (यात असैन्य परमाणु सहयोग, सामरिक, आणि सामाजिक तंत्रज्ञान घटक) | पाच मोठे करार; ऊर्जा, सामरिक, आंतरिक सुरक्षा व तंत्रज्ञान क्षेत्रात साझेदारी; सामरिक व आर्थिक बळकटी. |
| 4 | भारत – युरोपियन संघ | Free Trade Agreement (FTA) – अपेक्षित 2025 अखेरपर्यंत | दोन्ही पक्ष हे ऐतिहासिक करार सोडविण्याच्या प्रयत्नांत; व्यापारात अडथळे कमी, बाजार प्रवेश वाढविणे; उपलब्धता आणि सेवा क्षेत्रात विस्तार. |
| 5 | भारत – फिलिपीन्स | Strategic Partnership – सुरक्षा व दीर्घकालीन अर्थसहाय्य | ऑगस्ट 2025 मध्ये घोषित; भेट देताना सीएम मोदी यांनी लागू केले; फिलिपीन्स भारताचे पाचवे धोरणीय भागीदार; पर्यटनासाठी व्हिसा-मुक्त प्रवेश. |
| 6 | भारत – फ्रान्स | Naval Exercise "Varuna" | २०२५ मध्ये 'Varuna' नौदल सराव झाला; भारत–फ्रान्स सामरिक सामंजस्य वाढविणाय्रात मदत करते. |
| 7 | भारत – जर्मनी | FAIR (Facility for Antiproton and Ion Research) – वैज्ञानिक सहभागी | बॉझ इन्स्टिट्यूट, कोलकाता, जर्मनीतील FAIR प्रकल्पात भागीदार; उच्च-ऊर्जा भौतिकी संशोधन आणि उपकरण पुरवठा. |

- सर्वोच्च न्यायालयाने माथेरान, महाराष्ट्र येथील हिल स्टेशनवर 'हात रिक्षा' बंदी घातली आहे.
- अलिकडेच "अगल विलाक्कू" नावाची योजना तमिळनाडू राज्यात सुरू करण्यात आली आहे.
- FIFA ने महिलांसाठी भारतातील पहिली प्रतिभा अकादमी हैद्राबाद येथे उभारली आहे.
- इंडियन ओपन 2025 वर्ल्ड अथेटिक्स कॉन्टिनेन्टल टूर कांस्य स्पर्धेत अन्नू राणी या भारतीय महिला खेळाडूने सुवर्णपदक जिंकले.

- सिक्कीम मध्ये अलीकडे साजरा होणारा "तेंडोंग ल्हो रम फाट" हा सण लेपचा समुदायाशी संबंधित आहे.
- उत्तर प्रदेशातील 'जलालाबाद' शहराचे नाव बदलुन परशुरामपुरी करण्यात येणार आहे.
- भारतातील पहिले महिला नेतृत्वाखालील फूड हब मुंबईतील कांदिवली या ठिकाणी सुरू करण्यात आले असुन त्याला “Mauli” नाव देण्यात आले.
- ऑनलाइन गेमिंग वर बंदी घालण्यात आली असून नियमांचे उल्लंघन केल्यास 3 वर्षाचा तुरुंगवास होऊ शकतो.
- पैशावर आधारित ऑनलाइन गेमवर बंदी घालणारे विधेयक "प्रमोशन अँड रेग्युलेशन ऑफ ऑनलाइन गेमिंग बिल, 2025" अश्विनी वैष्णव यांनी सादर केले.

---

- नासाने युरेनसचा 29 वा चंद्र शोधला असून त्याला S/2025 U1नाव देण्यात आले.
- फुटबॉलमध्ये सर्वाधिक 1391सामने खेळण्याचा विश्वविक्रम फॅबियो डेव्हिसन लोप्स मॅसिएल यांने केला.
- धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज यांचे जगातील सर्वात उंच स्मारक बोऱ्हाडेवाडी- मोशी, पुणे या ठिकाणी उभारण्यात येत आहे. ( धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज यांच्या जगातील सर्वात उंच स्मारकाला स्टॅच्यू ऑफ हिंदूभूषण हे नाव देण्यात आले आहे. )
- वानखेडे स्टेडियमवर 23 ऑगस्ट 2025 रोजी सुनील गावस्कर या भारतीय माजी क्रिकेट खेळाडूच्या लाइफ साइज पुतळ्याचे अनावरण करण्यात आले.
- ChatGPT बनवणाऱ्या OpenAI चे भारतातील पहिले ऑफिस नवी दिल्ली येथे तयार होणार आहे.
- महाराष्ट्रामध्ये मुंबई, नागपूर, पुणे या तीन ठिकाणी AI सेंटर उभारली जाणार आहेत.
- भारत इस्रायल देशाकडून रॅम्पेज क्षेपणास्त्र खरेदी करणार आहे. ( रॅम्पेज हे क्षेपणास्त्र हवेतून जमिनीवर मारा करणारे या प्रकारचे क्षेपणास्त्र आहे. )
- चर्चेत असलेले दक्षिणात्य अभिनेता विजय थालापती यांच्या पक्षाचे नाव तमिळगा वेत्री कळगम आहे.
- CISF निमलष्करी दलाने त्यांचे पहिले महिला कमांडो युनिट सुरू केले आहे.
- FSSAI चे नवीन CEO म्हणून रजित पून्हानी यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- भारतीय सैन्याने पहिला आरोग्य सेतू सराव आसाम राज्यात आयोजित केला होता.
- ऑपरेशन संस्कार राजस्थान राज्यात राबवण्यात आले होते.
- सोळाव्या आशियाई नेमबाज स्पर्धेत भारताच्या सिफ्ट कौर समराने महिलांच्या 50 मीटर रायफल 3 पोझिशन मध्ये सुवर्णपदक पदक जिंकले.
- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी गुजरात राज्यात 'मेक इन इंडिया' बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहन ' ई-वितारा चे व हायब्रीड बॅटरी इलेक्ट्रो प्लांट चे उद्घाटन केले.
- भारतातील पहिल्या शहरी सार्वजनिक रोप-वे ची चाचणी वाराणसी शहरात घेण्यात आली आहे.
- पहिली आंतरराष्ट्रीय पाली परिषद कॅंडी येथे आयोजित करण्यात आली होती.
- NASA या अमेरिकन अंतराळ संस्थेने SURYA नावाचे कृत्रिम बुद्धिमत्ता मॉडेल तयार केले आहे.
- अलीकडेच जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) Hepatitis D विषाणूला "कर्करोगजनक विषाणू" म्हणून घोषित केले आहे.
- अलीकडेच भारतीय रेल्वेने आशियातील सर्वात लांब मालवाहू ट्रेनची यशस्वी चाचणी घेतली त्या ट्रेनचे नाव रुद्रास्त्र आहे.

---

- भारतातील टॉप 10 सर्वात सुरक्षित शहरांच्या यादीत मंगळूरू शहर पहिल्या स्थानावर आहे.
- देशातील पहिली स्वदेशी मलेरियाविरोधी लस 'AdFalciVax' ICMR संस्थेने विकसित केली आहे.
- उत्तर प्रदेश राज्य सरकारने अंतराळवीर शुभांशू शुक्ला यांच्या नावावर नवीन विद्यार्थी शिष्यवृत्ती जाहीर केली आहे.
- प्रेमचंद पूख्रम्बम यांना ललित अकादमी पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे ते मणिपूर
- राज्याचे आहेत.
- चर्चेत असलेला यमुना जल पाईपलाईन प्रकल्प हरियाणा व राजस्थान या दोन राज्या मधला आहे.
- अलीकडील अहवालानुसार देशातील सर्वात श्रीमंत मुख्यमंत्री चंद्रबाबू नायडू ठरले आहेत.
- महाराष्ट्रातील 3500 गावे इंटेलिजंट करण्याची घोषणा मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी केली आहे.

# महत्वाचे पुस्तक आणि त्यांचे लेखक – 2025

| क्र | लेखक | पुस्तक | पुरस्कार / इतर माहिती |
|---|---|---|---|
| 1. | पर्सिव्हल एव्हरेट | James | Pulitzer Prize 2025 (Fiction) – विजेता |
| 2. | जेसन रॉबर्ट्स | Every Living Thing: The Great and Deadly Race to Know All Life | Pulitzer Prize 2025 (General Nonfiction) – विजेता |
| 3. | एड्डा एल. फील्ड्स-ब्लॅक | Combee: Harriet Tubman, the Combahee River Raid, and Black Freedom During the Civil War | Pulitzer Prize 2025 (History) – विजेता |
| 4. | ब्रँडन जेकब्स-जेन्किन्स | Purpose | Pulitzer Prize 2025 (Drama) – विजेता |
| 5. | याएल व्हॅन डर वोउडन | The Safekeep | Women’s Prize for Fiction 2025 – विजेती |
| 6. | रचेल क्लार्क | The Story of a Heart | Women’s Prize for Non-Fiction 2025 – विजेती |
| 7. | बानू मुश्ताक | Heart Lamp | International Booker Prize 2025 – विजेता; कन्नड कृतिला पहिला सन्मान |
| 8. | क्लेअर अॅडम | Love Forms | Booker Prize 2025 – Longlist |
| 9. | टॅश ऑ | The South | Booker Prize 2025 – Longlist |
| 10. | नताशा ब्राउन | Universality | Booker Prize 2025 – Longlist |
| 11. | किरण देसाई | The Loneliness of Sonia and Sunny | Booker Prize 2025 – Longlist |
| 12. | पी. एल. परिहार “शौक” | Nanhi Tor | Sahitya Akademi Bal Sahitya Puraskar 2025 (Dogri) – विजेता |

- बाल कायद्यांतर्गत न्यायालयीन पॅनलमध्ये सांकेतिक भाषा तंत्राचा समावेश करणारे देशातील पहिले राज्य पंजाब ठरले आहे.
- गुजरात राज्यात अलिकडेच एक अल्बिनो इंडियन फ्लॅपशेल कासव (लिसेमीस पंक्टाटा) आढळून आले.
- मानव-हत्ती संघर्ष कमी करण्यासाठी "हात्तीअप" लाँच करण्यात आले आहे.
- 'वनतारा-स्टार ऑफ द फॉरेस्ट' गुजरात या राज्यात स्थित आहे ते सध्या चर्चेत होते.

---

- इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर मॅनेजमेंट डेव्हलपमेंट ने जारी केलेल्या स्मार्ट सिटी इंडेक्स 2025 मध्ये झुरीच शहर पहिल्या क्रमांकावर आहे.
- आशिया पॅसिफिक इन्स्टिट्यूट ब्रॉडकास्टिंग डेव्हलपमेंटच्या अध्यक्षपदी भारत देशाची निवड झाली आहे.
- सुंदरबन व्याघ्र प्रकल्प ( राज्य - पश्चिम बंगाल) हा भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाचा व्याघ्र प्रकल्प बनला आहे.
- अरुणाचल प्रदेश राज्य सरकारने ई-भविष्य पेन्शन सुधारणा उपक्रम सुरू केला आहे.
- जगातील पहिली एआय-चालीत बँक "राईट बँक" मलेशिया देशाने सुरू केली आहे.

## युद्ध सराव

| क्र | भारत – विरुद्ध देश | सरावाचे नाव | ठिकाण |
|---|---|---|---|
| 1. | भारत – अमेरिका | युध्द अभ्यास (Yudh Abhyas 2025) | अलास्का, USA |
| 2. | भारत – फ्रान्स | शक्ती (Shakti-VIII) | ला कॅवालेरी, फ्रान्स |
| 3. | भारत – इजिप्त, अमेरिका, बहुराष्ट्रीय | ब्राईट स्टार (Bright Star 2025) | कायक, इजिप्त |
| 4. | भारत – थायलंड | मैत्री (Maitree-XIV) | उमरोई, मेघालय, भारत |
| 5. | भारत – रशिया | इंद्र (INDRA 2025) | बंगालचा उपसागर, भारत |
| 6. | भारत – सिंगापूर | बोल्ड कुरुक्षेत्र (Bold Kurukshetra) | जोधपूर, राजस्थान, भारत |
| 7. | भारत – जपान | धर्म गार्डियन (Dharma Guardian) | माउंट फुजी, जपान |
| 8. | भारत – मालदीव | एकुवेरिन (Ekuverin) | माफिलाफुशी, मालदीव |
| 9. | भारत – बांगलादेश | बोंग सागर (Bongo Sagar) | बंगालचा उपसागर |
| 10. | भारत – ऑस्ट्रेलिया व बहु-देशीय | Sea Dragon/Bonn Sagar/Naval | Guam/बंगालचा उपसागर/अरबी समुद्र |

## भारतीय सेन्य दलाचे "ऑपरेशन्स"

| क्र | ऑपरेशन नाव | ठिकाण | उद्देश |
|---|---|---|---|
| 1) | ऑपरेशन अखाल | अखाल–देवसर, कुलगाम, जम्मू–काश्मीर | दक्षिण काश्मीरात दहशतवादी उपस्थितीवर संयुक्त वेढा–शोध व निष्प्रभ करणे; TRF/LeT संबंधित दहशतवाद्यांचा खात्मा |
| 2) | ऑपरेशन महादेव | दाचीगाम राष्ट्रीय उद्यान परिसर, श्रीनगर, जम्मू–काश्मीर | एप्रिल 2025 च्या पहलगाम हल्ल्याचे कथित सूत्रधारांसह LeT च्या 3 दहशतवाद्यांचा संयुक्त कारवाईत खात्मा |
| 3) | ऑपरेशन शिवशक्ती | पूंछ, डिगवार सेक्टर (कलसियन–गलपुर), जम्मू–काश्मीर | LoC वरील घुसखोरी उधळून लावणे; 2 LeT घुसखोर ठार करून संभाव्य हल्ला टाळणे |
| 4) | ऑपरेशन सिंदूर | पाकिस्तान व पाकिस्तान-आधिकृत काश्मीर; | पहलगाम हल्ल्यानंतर 9 दहशतवादी तळांवर अचूक, समन्वित (त्रि–सर्विस) प्रत्युत्तरात्मक प्रहार करणे |
| 5) | ऑपरेशन सिंधू | पश्चिम आशिया: इराण, इस्राएल (जॉर्डन/इजिप्त मार्गे) | प्रादेशिक तणावाच्या पार्श्वभूमीवर भारतीय नागरिकांची सुरक्षित सुटका करण्यासाठी (MEA समन्वयित मानवीय मोहिम) |
| 6) | ऑपरेशन अखाल | अखाल जंगल परिसर, कुलगाम, जम्मू–काश्मीर | अनेक दिवस चाललेली अँटी–टेरर मोहीम; उच्च-तंत्र निरीक्षण, पॅरा दल तैनात करून दहशतवादी शोध–निष्प्रभ करणे |

## खेळ / संबंधित खेळाडू / प्रशिक्षक

| खेळ | मुख्य/संबंधित खेळाडू | प्रशिक्षक |
|---|---|---|
| **क्रिकेट (पुरुष)** | **भारतीय पुरुष संघ** | **गौतम गंभीर, भारत पुरुष संघ मुख्य प्रशिक्षक** |
| **हॉकी (पुरुष)** | **भारतीय पुरुष संघ** | **क्रेग फुल्टन, मुख्य प्रशिक्षक** |
| **फुटबॉल (पुरुष)** | **भारतीय पुरुष संघ** | **खालिद जमील, भारतीय पुरुष संघ मुख्य प्रशिक्षक** |
| **बॅडमिंटन** | **पी. व्ही. सिंधू, सायना नेहवाल** | **पुल्लेला गोपीचंद, मुख्य राष्ट्रीय प्रशिक्षक** |
| **ॲथलेटिक्स (भाला फेक)** | **नीरज चोप्रा** | **जान झेलेज्नी (माजी: क्लाउस बार्टोनिएट्झ)** |
| **वेटलिफ्टिंग** | **मीराबाई चानू** | **विजय शर्मा, राष्ट्रीय प्रशिक्षक** |
| **शूटिंग (पिस्तूल)** | **मनू भाकर** | **रोनाक पंडित, पिस्तूल प्रशिक्षक** |
| **टेबल टेनिस** | **भारतीय पुरुष/महिला संघ** | **मासीमो कॉस्टांतिनी, मुख्य प्रशिक्षक** |

## महत्वाच्या नियुक्त्या

| |
|---|
| ▪ UIDAI चे मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून भूवनेश कुमार यांनी पदभार स्वीकारला |
| ▪ ISRO चे अध्यक्ष व अंतराळ विभाग सचिव म्हणून डॉ. वी. नारायणन यांची नियुक्ती; 13–15 जाने 2025 दरम्यान औपचारिक कार्यभार स्वीकारला. |
| ▪ माजी संरक्षण सचिव डॉ. अजय कुमार यांनी UPSC अध्यक्ष म्हणून कार्यभार स्वीकारला. |
| ▪ पराग जैन यांची R&AW प्रमुख (सचिव, कॅबिनेट सचिवालय) म्हणून 1 जुलै 2025 पासून दोन वर्षांच्या कार्यकाळासह नियुक्ती. |
| ▪ सोनाली मिश्रा या RPF च्या पहिल्या महिला महासंचालक म्हणून नियुक्त; कार्यकाळ 31 ऑक्टोबर 2026 पर्यंत. |
| ▪ एस.बी.के. सिंह यांना 1 ऑगस्ट 2025 पासून Delhi Police Commissioner (प्रभारी) म्हणून अतिरिक्त जबाबदारी देण्यात आली. |
| ▪ संजय सिंघल (IPS, UP:1993) यांची SSB चे महासंचालक म्हणून 1 सप्टेंबर 2025 पासून नियुक्ती, ACC मान्यतेनंतर आदेश जारी. |
| ▪ सतीश गोलचा यांची Delhi Police Commissioner म्हणून औपचारिक नियुक्ती; एस.बी.के. सिंह यांची प्रभारी नेमणूक संपुष्टात. |
| ▪ राजीव आनंद यांनी IndusInd Bank चे MD व CEO म्हणून कार्यभार स्वीकारला. |
| ▪ पी.बी. बालाजी यांची Jaguar Land Rover चे CEO म्हणून नियुक्ती |
| ▪ संजय सिंघल यांनी SSB चे महासंचालक म्हणून नवी दिल्ली येथे कार्यभार स्वीकारला. |
| ▪ माजी अर्थ/वित्त सचिव अजय सेठ यांनी IRDAI चे अध्यक्ष म्हणून पदभार स्वीकारला. |

sureshmaza@kotak

**यात तुम्हाला मिळणार... !!**

Scan & pay >

Suresh narayan kumbhar

1. कोणत्याही एका विषयाची नोट्स किंमत = ४९ रुपये /-
2. कोणताही दोन विषयाच्या नोट्स = ९० रुपये /-
3. सर्व नोट्स एकत्र घेतल्यास = १९९ रुपये /-

**मोफत [ चालू घडामोडी मासीक चालू महिना ]**

**( पैसे पाठवल्या नंतर +917720039454 या नंबर वर स्क्रीनशॉट पाठवा )**

www.mpscshort.in

( Teligram चेनल जॉइन करा आणि मिळवा सर्व स्पर्धा परीक्षा अपडेट मोफत @mpscshorts )

© All right reserved @mpscshorts – 2024 ( education perpose only don't violate coppyright Act )

**#Udyam registation number -** MH-25-0036092

Contact@mpscshort.in / +917720039454